

Uvnitř si přečtete: Železnorudské slavnosti • Rozhovor s Markem Ztraceným • Tipy na výlety • Mezinárodní tábor v Horské Kvildě • Novinky z Národního parku Šumava • Čtenáři nám píší

MĚSÍČNÍK MĚSTA ROČNÍK XIV SRPEN 2015 ZDARMA www.sumavanet.cz/zeleznaruda/zpravodaj

Slovo starosty

Vážení čtenáři Železnorudského zpravodaje. Letošní parné léto poutá k Šumavě ještě více návštěvníků a těch, kteří si chtějí užít nejen přírody, ale také příjemného klimatu Šumavy. V letních dnech zde vždy bylo příjemněji než v nížinách a o tomto létě to platí zejména. Šumava tzv. „praská ve švech“ a všichni, kteří u nás pobývají, využívají služeb a atrakcí, které jsme pro návštěvníky přichystali. Kromě nové naučné stezky na Hojsově Stráži je příjemným zpestřením stále se rozšiřující nabídka v lyžařských areálech na Špičáku a Nad nádražím.

Rysí slavnosti a Tradiční Železnorudské slavnosti již úspěšně proběhly, ale čekají nás další, neméně zábavné, ale také zajímavé akce. Z těch největších bych Vás chtěl pozvat jménem pořadatelů na Špičák, na závod evropského poháru ve sjezdu horských kol. Velice oblíbená akce „Okolo Železné Rudy“ ve dnech

Starosta Železné Rudy Michal Šneberger a jeho Italský kolega, starosta Aldeno Nicola Fioretti.

4. – 6. 9. si opět najde mnoho příznivců. Nemím opomenout ani nabídku expozic a výstav.

Obec i zastupitelstvo žijí i v době prázdnin povinnostmi. Je třeba zajišťovat veškeré služby, které si zvýšená návštěvnost v našem městě vyžaduje. Máme již plně k dispozici nový sběrný dvůr, úprava vody je po rekonstrukci a modernizaci ve zkušebním provozu

a právě se dokončuje akce „Snížení energetické náročnosti základní školy“. Tato akce je z hlediska zlepšení stavebně – technického stavu budov a úspory energie velice prospěšná. I nové, barevné provedení fasády, zlepší vzhled našeho města. Věřím, že se bude líbit i školákům, kteří po prázdninách opět zamíří do školy. Další investicí, která je před zahájením, bude „Environmentální centrum“ v bývalé škole. Se stavbou, bude li vše v pořádku, bychom měli začít již v tomto měsíci. Opravou budovy a instalací expozic získáme velice atraktivní prostor pro návštěvníky Železné Rudy. V působivém prostředí se malí i velcí zájemci dozvědí spoustu nových informací o světě okolo nás.

Závěrem mi dovoluji popřát vám všem příjemné prožití zbývajících letních dnů a vyslovit přání, aby i v budoucnu bylo Železnorudsko příjemným místem jak pro občany města, tak pro návštěvníky.

Michal Šneberger, starosta města

„Ciao“ a poděkování od starosty města Aldeno

Návštěvníky tradičních Železnorudských slavností přivítali zleva: moderátor Radek Nakládal, starosta Železné Rudy Michal Šneberger, starosta Bavarské Rudy Charly Bauer a starosta partnerského města Aldeno (Itálie) Nicola Fioretti.

Po mém zvolení, 24. května 2015 je to již podruhé, kdy jsem navštívil Železnou Rudu. Příjezd do Rudy je vždy emotivní, protože vaše přijetí je vždy příjemné a cítím se zde jako doma.

Dovoluji mi, abych nejdříve poděkoval kamarádovi, starostovi Michalu Šnebergovi, kamarádovi Vlastimilu Štochlvi, vašim dobrovolným hasičům, vašemu sboru a všem občanům za vřelé a kamarádké přivítání.

Toto poslední setkání se uskutečnilo v rámci tradičních Železnorudských slavností a bylo obzvláště zajímavé a důležité. Pomohlo nám nastínit některé myšlenky a projekty pro – již – 25. výročí spolupráce. Společně s Michalem Šnebergem jsme uvažovali o dalším posílení spolupráce mezi námi. Spolupráce a setkání různých národů, to jsou stavební kameny pro vytvoření jednotné Evropy proti Evropě řízené pouze ekonomicky. Jako nové zastupitelstvo chceme vytvářet a rozvíjet spolupráci s přáteli ze Železné Rudy. Naší myšlenkou je, aby se počáteční duch rozmanité spolupráce dále rozvíjel a inspiroval co nejvíce lidí z obou měst. V tuto myšlenku moc věřím, protože tento způsob spolupráce vytváří další přátelství, možnost výměny zkušeností, nové kamarádství, příležitost naučit se nový jazyk a samozřejmě poznat sami sebe.

Doufám, že se k vám zase brzy podívám a ještě jednou děkuji zastupitelstvu a všem občanům Železné Rudy za přijetí a kamarádství.

Velké objetí Vám všem.

*Nicola Fioretti
starosta města Aldeno*

Železnorudské slavnosti – obrazové ohlédnutí

Zaslouženou pozornost mnoha diváků poutala skupina výsadkářů z Aeroklubu Plzeň, kteří předvedli skupinové a sólové seskoky na cíl.

V poutavé ukázce – vyproštění posádky z havarovaného vozidla a následné ošetření – předvedli městští hasiči a členové Horské služby svoji profesionální zdatnost.

Fotbalisté Železné Rudy si za soupeře sobotního fotbalového klání vybrali „Kozlovnu Ládi Vizka“ z Prahy, které podlehli po velkém boji jen těsně 9 : 6. Na straně hostů mohli diváci vidět legendy českého fotbalu, hráče Mrázka, Chovance, Vizka, Šmicra, Straku, Jeslínka a další.

A že se slavnosti vydařily, o tom svědčil velký počet návštěvníků, kteří se dobře bavili.

Kapela Obšuka – Oblíbená šumavská kapela – Franty Strnada st. a jeho kolegu se postarala o zakončení slavností.

Vodní energie Šumavy

Díl 3. – Vodní elektrárna Čeňkova pila

Dnes se pojedeme podívat na Čeňkovu pilu, kde se na soutoku Vydry a Křemelné nachází vodní elektrárna. Zde, ve výšce 630 m n. m., zřídil v 2. pol. 19. století významný pražský podnikatel Čeněk Bubeníček vodní pilu a sklad dřeva. Malebná poloha sem přilákala v roce 1867 na výlet i Bedřicha Smetanu, houslistu M. Andra a dirigenta L. Procházku. Bublaní říček inspirovalo Bedřicha Smetanu k motivům, které známe z jeho symfonické básně Vltava. Také malíř Josef Navrátil zde našel řadu témat ke svým obrazům.

V roce 1908 byla pila modernizována a byla instalována tři vodní kola, dvě poháněla dva druhy katrů pro různé druhy dřeva a třetí sloužilo k pohonu dřevoobráběcích strojů.

Když celý objekt přešel do majetku města Kašperských Hor, požádala tato obec hejtmanství v Sušici o povolení výstavby vodní elektrárny, které bylo uděleno 6. 11. 1912. Projekt a dodávka elektrické části byla ob-

Vybavení strojovny je ještě v původním stavu a funkční. Na snímku generátor na výrobu proudu a regulátor s natáčecím ústrojím

Vantroky na pilířích přivádí vodu z kanálu do turbíny, která se nachází v kamenné kádi pod jehlancovitou střechou

jednána u firmy Brown–Boweri Wien. Generátor o výkonu 96 kW, 375 otáček/min byl doplněn budičem 3,6 kW, 110 V, 32 A. Vybavení elektrické části bylo na tehdejší dobu velmi moderní (např. samočinný regulátor napětí, ochrana proti přepětí). Podle zmíně-

ného povolení bylo také vybudováno vedení 3 V na dřevěných sloupech v délce 8,3 km, které napájelo z elektrárny celé tehdejší město Kašperské Hory. Venkovní vedení bylo před městem napojeno na zemní kabel 3 kV a končilo ve dvou trafostanicích ve městě.

Strojní část elektrárny byla vybavena Francisovou horizontální turbínou od firmy J. M. Voith, která též dodala olejotlaký regulátor. Její parametry byly: hltnost 1,4 kubických metrů, spád 10 m, 375 otáček/min o 125 k.

Turbína je umístěna ve zděné kašně postavené vedle nevelké budovy strojovny. Kašna má jehlancovitou stříšku s charakteristickou věžičkou.

Původní náhon, z části vyzděný kamennými kvádry, byl po výstavbě elektrárny Vydra (300 m proti proudu od soutoku) upraven pro spád 9,3 m. Kanál v délce 105 m byl doplněn dřevěnými vantroky, dlouhými 136 m a podepřenými masivními pilíři. Odpadní kanál k soutoku Vydry a Křemelné má délku 14 m. Celé zařízení je od roku 1995 technickou památkou.

Tato unikátní technická památka, která se nachází v krásné krajině na soutoku Vydry a Křemelné, kde začíná řeka Otava, je oblíbeným cílem návštěvníků Šumavy. A jak se tam dostanete? Ze Železné Rudy do Srní a odtud dolů do údolí Vydry, anebo ze Sušice podél řeky Otavy. Návštěvníci mohou též navštívit nedalekou, již zmíněnou elektrárnu Vydra, kde se nachází návštěvnícké centrum a je zde umístěna expozice, týkající se elektrárny a Čeňkovy pily. O elektrárně Vydra si povíme v příštím vydání Železnorudského Zpravodaje.

*Text: Václav Chabr a materiály ČEZ,
foto: V. Chabr*

ROZHOVOR

Marek Ztracený

V tomto čísle vám přinášíme rozhovor s místním rodákem, skladatelem, textařem, zpěvákem, Zlatým slavíkem coby objev roku 2008 a propagátorem Železnorudska, Markem Ztraceným.

ŽZ: Začneme tedy tématicky, poskytuješ rád rozhovory?

MZ: Mmmm, ne (smích). Ze začátku jsem s tím neměl zkušenosti a tak jsem si to užíval a čekal jsem na reakce, ale člověk se s bulvárem velmi snadno napálí. Postupem času jsme si nastavili pravidla, ale navzájem se potřebujeme, takže občas spolupracujeme

ŽZ: Písníčky, které zpíváš, skládáš celé sám? Nebo jen hudbu či text?

MZ: Všechno si dělám sám. Od hudby přes text po zpěv. Když jsem studoval na konzervatoři, tak jsem chtěl skládat písníčky pro ostatní. Ale pořád to nebylo ono, neznělo to tak, jak jsem si představoval, takže jsem je začal i zpívat a funguje to. K tomu navíc skládám pro jiné, třeba Martu Jandovou nebo Janka Ledeckého nebo do filmu...

ŽZ: Je těžké dostat písničku do rádia? Třeba tvoje „Levná instituce“ měla dobré odezvy, ale skoro se nehraje.

MZ: Je to těžké, protože většina rádií jede model 70 % cizích, 30 % domácích titulů. A na to je tu poměrně velká hudební scéna. Takže člověk musí mít štěstí, kvalitní song a u lidí umět prorazit, protože o nasazení písniček někdy rozhodují i průzkumy veřejného mínění. Taky jsem si myslel, že „Levná instituce“ je jeden z největších hitů, ale asi ne?

ŽZ: Voxel, Tomáš Klus. Jak je vnímáš? Jako konkurenci nebo jste kamarádi?

MZ: Voxel je sympaťák a Tomáš má zase velíky talent. Každý má jinou cílovou skupinu a jiný styl, takže si myslím, že v tomhle konkurence neexistuje. Vlastně si myslím, že čím víc dobrých písniček v téhle době, tím líp.

ŽZ: Byla doba, kdy jsi to chtěl zabalit a řekl sis, že to nejde a chceš jít dělat něco jiného?

MZ: (smích) To byla, tak tři roky zpátky. Nějak se moc nedařilo a regulérně jsem přemýšlel, jestli mi to za to stojí. Všechno se na mě sypalo. Nahrávací firma mi dělala problémy, kapela se mi rozpadla, v osobním životě to bylo fiasko a já dost pil. Pochopil jsem, že to asi nebude tak, že se proti mně spíkl celý svět, ale že možná dělám něco špatně i já. Začal jsem tedy u sebe. Navíc jsem si uvědomil, že publikum nechce našťavané zpěváky, co fňukají na počkání. Tak jsem si prostě jednoho dne řekl, že minulost stejně nezměním a než být stále z něčeho otrávený, budu přijímat věci tak, jak jsou a dělat co mě baví. Přesně jako na začátku.

Začal jsem zase skládat a našla si mě firma Brainzone, která do mě hodně investovala, co se týče možností nahrávání. Řekli, že můžu složit a nahrát co budu chtít a oni to bez protestů vydají. Složil jsem album „V opilosti“ a stejnojmenná píseň „V opilosti“ se hned stala v rádiu č. 1 v hranosti a „Sex s ex“ dokonce č. 1 na 14 týdnů. Život se mi obrátil o 180 stupňů. Život je do jisté míry zrcadlo.

ŽZ: Tvým všeobecně známým vzorem jsou Queen a Freddie Mercury. Kdo další tě inspiroje?

MZ: Mám rád kapely jako U2, Foofighter. To si rád poslechnu. Ale celkem rád poslouchám rádia a nechám si hrát cokoliv. V poslední době hledám inspiraci mezi kapelami, které často potkáváme na festivalech a koncertech. Rybičky 48, Nebe, Miro Žbirka, David Koller

ŽZ: Jaký je tvůj názor na Superstar a obdobné soutěže?

MZ: Ono se tak nějak ukázalo, že ta Superstar je neškodná. Je to sympatické a neškodné. Při prvním ročníku jsme byli tak jako trochu

uražení, jak je to pro ně jednoduchý. Že my roky dřeme a dostáváme se těžko nahoru, do podvědomí lidí a oni mají hned hlavní čas v TV. Tam se ale strašně ukázalo, že pokud nemáš co zpívat, tak nemáš šanci. Zkus si sám vzpomenout, kolik účastníků si vybavuješ?

ŽZ: Anetu Langerovou, možná Ben Cristovao.

MZ: No, vidíš. Ale rád se podívám a poslechnu si. A teď paradoxně zpívají i moje písničky?

ŽZ: Dobře, teď tě požádám o rychlé odpovědi, bez dlouhého přemýšlení: Lyže nebo snowboard?

MZ: Lyže, snowboard je jen móda (smích).

ŽZ: Léto nebo zima?

MZ: Zima!

ŽZ: Karel Gott nebo Elvis Presley?

MZ: Duet Gotta a Elvise (smích).

ŽZ: Pivo nebo víno?

MZ: Prazdroj 12° v 0,3 l skle.

ŽZ: Fotbal nebo hokej?

MZ: Hlavně Plzeň (smích), ale spíš hokej.

ŽZ: Rajská nebo koprovka?

MZ: Rajská.

ŽZ: Železná Ruda, naše město. Proč tady zůstáváš?

MZ: Asi jsem blázen? Tohle člověk těžko ovlivní. Jsem tu doma. Mám tady rodinu, lidi, kteří mě znali, ještě než se okolo mě začal dít nějaký humbuk. Mám tu celé dětství, ta příroda, klid, svým způsobem je to tu hezké, i když centrum města vypadá, jak vypadá. Mám syna, který je tu přešťastný. Chtěl bych, aby k Rudě a k Šumavě jednou měl taky tak silný vztah jako

Pod elektrárnou Čeňkova pila je soutok řeky Křemelné a Vydry (vlevo). Odtud začíná řeka Otava, oblíbené místo vodáků a turistů

Stavební práce na fasádě základní školy pokračují dle plánu. Školáci spatří svoji školu v novém hávu již počátkem září.

Parkoviště pro sportovní areál je již před dokončením.

ROZHOVOR

Marek Ztracený

Dokončení ze strany 4

já. V Praze fungovat musím kvůli své práci, mám tam byt a semtam tam přespím, ale je to slabá hodina a půl cesty, takže v dnešní době žádný problém dojždět. Nikdy jsem si na Prahu nezvykl, a to přes to, že jsem se tam měl víc než dobře a bydlel v krásném bytě na krásném místě. Jediné co mě štve je pár místních pitomců, co jsou schopní přijít a remcat, že jsem „pražáček“, protože vidí áčko na RZ. Přitom dnes už se RZ přece nemění..

ŽZ: Dobře tedy a co se ti líbí nebo nelíbí na Rudě?

MZ: Nejhorší jsou asi ty rozpadlé baráky v centru a chybějící společná permanentka pro lyžařské areály. Mám tu výhodu, že jezdím po

celé republice, takže můžu porovnávat a když se bavím s lidmi, kteří Rudu znají, tak většina říká, že tu je velký potenciál. Protože Šumava, příroda je tu nádherná. Byl jsem několikrát třeba ve Špindlu, v Jeseníkách, ale tady je to hezčí. I proto se snažím dělat reklamu, několikrát jsem sem přivedl televizi a Rudu zmiňuji v rozhovorech. Je jasné, že se lehko kritizuje. Každý na úřadě tvrdí, že chce pro Rudu jen to nejlepší a myslím, že spousta z nich to myslí vážně a daří se jim to. Pak je tam zbytek, co to možná myslí dobře, ale nemají Rudě co dát a jen se kasají a dostávají za nesmyslné projekty, co Rudě nemůžou nic dát, nebo je ještě poškozují, peníze. Poslouchat lidi okolo sebe, nechat si poradit nebo přiznat, že se něco nepovedlo, přece není žádné ponížení ne?

Každopádně jsem optimista a myslím, že se Ruda zvedá i když pomalu.

ŽZ: A jak vidíš svoji budoucnost, na co se chystáš?

MZ: Chystáme tour, sérii koncertů s firmou Petrof, která vyrábí křídla. Nikdy jsem nechtěl být moderátor, ale teď se mi naskytl takový zajímavý projekt pro rádio, kdy budu mít svůj pořad na Frekvenci 1. Trošku změna po těch letech hraní, tak to chci zkusit. Je to nová zpráva, kterou čtenáři zpravodaje vědí jako první. Potom se rýsuje taková malá filmová role, ale to bych nerad zakřikl. Samozřejmě se chci dál věnovat hudbě a to nejen pro sebe, ale i skládáním pro jiné.

fb

Tip na výlet – Luzný

Tentokrát se vydáme do sousedního Bavorska, a sice na jeden z nejznámějších vrcholů Bavorského lesa, Luzný (Lusen). Z Železných Rud vyrazíme na Zwiesel, kde odbočíme směrem na Frauenau a pokračujeme dále na Spiegelau. Zde na kruhovém objezdu odbočíme doleva, směr Altschoenau. V Graupsaage z hlavní silnice odbočíme na Waldhaeuser, který projedeme až na par-

Výstup na horu po tzv. letní cestě

koviště za vesnicí. Odtud vyrazíme po silnici k Luznému. Po cca 1,5 km dojdeme na rozcestí, ze kterého vedou na vrchol dvě cesty, letní (Sommerweg) a zimní (Winterweg). Letní stezka, která vede doleva, směřuje k přechodu Modrý sloup, u kterého se nachází pověstná skleněná archa – česko-bavorský symbol přátelství, kterou vyrobili čeští a bavorští řemeslníci.

Zimní cesta je projetá a vyšlapaná, takže ani v zimě nehrozí turistům při výstupu žádné komplikace. Po cca 3 km dorazíme k chatě, jež nabízí jak občerstvení, tak nocleh. Odtud už je to do prudkého kopce na vrchol cca 100 m. Zde, z kamenitého vrcholu Luzného (1373 m) se naskýtá překrásný pohled jak do Bavorska s jeho Alpami, tak na českou stranu s Březníkem až po Boubín.

Avšak, kam oko dohlédne, všude suché pahýly stromů, pohled, který moc optimizmu nevzbuzuje, spíš soucít s přírodou a zlost. Na vrcholu, tak

Chata na Luzném nabízí turistům občerstvení a odpočinek

Kříž na vrcholu Luzného

jako na všech vrcholcích Bavorska, je umístěn velký dřevěný kříž. Není bez zajímavosti, že Kristus na kříži je umístěn směrem do Česka, jako symbol usmíření mezi oběma národy.

vch

**PRODÁME,
PŘÍPADNĚ PRONAJMEME**

**HOTEL
JAVOR**

v Železných Rudě

**Svaz českých a moravských
spotřebních družstev**

Oddělení správy majetku

U Rajské zahrady 3

130 00 Praha 3

e-mail: alice.badova@coop.cz

Bližší informace na tel. čísle

724 805 745 nebo 606 326 758

Tip na výlet – Železnorudský okruh

Průběh trasy: Železná Ruda – Špičák – Hofmanky – Nový Brunst – Gerlova Huť – Železná Ruda

Délka trasy: 18 km. **Převýšení:** 520 m. **Obtížnost:** střední. **Povrch:** lesní silničky 60 %, cesty 30 %, stezky 10 %. **Značení:** 100 % TZT. **Čas chůze:** 5 hodin. **Občerstvení:** Ano.

Ze Železné Rudy vyjdeme směrem na Špičák k tzv. kapličce Barabů (sv. Antonína a sv. Barbory), po zelené turistické značce, která nás bude provázet celou trasou. *Původní kaple byla postavena v letech 1836 – 39 a byla nazývána Koperlovou, podle majitele sousedního dvora, který ji nechal postavit. V této kapli se konaly pohřební obřady pro pozůstalé a přátelé italských, chorvatských či dalmátských dělníků – barabů, kteří zahynuli během stavby tunelu zdejší železniční tratě. Železnorudský kostel a hřbitov byl určen pouze katolíkům, a protože železniční dělníci bývali jiného vyznání, mívali pohřební obřad v této kapli. Nově upravené pietní místo vedle železniční tratě s velkým dřevěným křížem a informačními tabulemi, kde byli Barabové pohřbíváni, za okamžik navštívíme.* Pokračujeme dále na Špičák, jehož vrchol s rozhlednou je vidět již ze Železné Rudy. Obec, ležící pod stejnojmenným vrchem, je dnes významným turistickým a lyžařským střediskem, do kterého záhy dojdeme.

Základy zdejší rekreaci položil volyňský kupec Jan Prokop (zvaný též otec Prokop). Nejnovější dominantou vrcholu Špičák je 26,5 m vysoká rozhledna, kterou doporučujeme navštívit. Na vrchol Špičáku můžete vyjet například sedačkovou lanovkou. Nyní jsou dvě možnosti – pokračovat ze Ski&Bike areálu pěšky na Špičácké sedlo, nebo se nechat vyvézt již historickou sedačkovou lanovou dráhou z obce Špičák (k lanovce je potřeba sejít asi 500 m), na přestupní stanici Hofmanky. My pokračujeme pěšky, stále po zelené kolem Špičáckého sedla, na rozcestí Pod Švýčárnou, dále na Hofmanky (1085 m). Místo je vhodné pro start některých túr, ať letních či zimních (sjezdovka Hofmanky), neboť leží na přestupní stanici lanovky ze Špičáku na Pancíř. Odtud si můžeme odskočit na vrchol Pancíře a pokochat se okolní krajinou – a to opět sedačkovou lanovou dráhou nebo pěšky (1,5 km).

Z Hofmanek pokračujeme po zelené (trasa zde kopíruje Sklářskou stezku) k prameništi Řezné a na Nový Brunst. V roce 1830, po konkurzu na sklárnu ve Starém Brunstu, zde založil Johann Benedikt Adler novou sklárnu na výrobu zrcadel. Ovšem ještě téhož roku ji kupuje Johann Georg Ascherl. Ten výrobu rozšiřuje o tabulové sklo. Provozuje také křemennou stoupu, brusírnou skla, ale i výrobu cínových fólií. Sklárna i okolní budovy utrpěly několika požáry. Po posledním z nich, v roce 1900, už sklárna nebyla obnovena. Mezi místní rodáky patřil i Emanuel Ascherl, autor více jak stovky textů (ale i hudby) šumavských písní. Dnes na Novém Brunstu stojí pouze opravená budova bývalé stodoly.

Z Nového Brunstu pokračujeme na rozcestí Gerlova Huť. Původní sklářská huť postavená před rokem 1600 stávala u Javorné (u Gerlova) a na přelomu 17. a 18. století se nejspíše kvůli nedostatku dříví přestěhovala blíže k Železné Rudě, právě do těchto míst. Huť byla vyhašena v roce 1865. Z bývalé sklárny se dodnes dochoval pouze náhon ke sklárně a budova huťmistra, kde byla později škola.

Stále ještě „nová“ rozhledna na vrcholu Špičáku

Přejdeme frekventovanou silnici a pokračujeme po zelené pod Sklářským vrchem. Název vrchu nám připomíná, že i zde byly sklárny a to jmenovitě Pamferova Huť. Byly to vlastně hutě dvě. První stávala kousek nad cestou a založil ji roku 1782 známý sklářský mistr Johann Georg Hafenbrädel. Sklárna patřila tomuto rodu až do roku 1838. Vyrábělo se zde tabulové sklo různé kvality. Po tomto roce se sklárna přestěhovala níže, do údolí Řezné. Tu už provozovala rodina Blochova z Tachova. Vyráběla opět tabulové sklo, ale s příchodem změny otopu z dřeva na uhlí v jiných sklárnách, přestal být tento provoz rentabilní a sklárna ukončila činnost. Ještě jednou zkusil provoz obnovit železnorudský obchodník Josef Fuchs. Vytápění dřevem zkombinoval s uhlí a ve sklárně 20 let vyráběl kvalitní tabulové sklo. V roce 1892 ukončila sklárna provoz definitivně. U cesty je infotabule, směrem od Horní Pamferovy Hutě. Pokračujeme tedy kolem hotelu Grádl kde můžeme ochutnat Železnorudské pivo, nad hotelem v lese se pokocháme zajímavými skalkami a okolo peřejnatého Grádelského potoka dojdeme zpět do Železné Rudy. Pro cyklisty je lépe sjet z Grádlu na hlavní silnici a po ní pokračovat do Železné Rudy.

Informace o dalších mnoha turistických stezkách nebo zajímavostech vám rádi poskytnou pracovníci Informačního a turistického centra, které sídlí v budově městského úřadu přímo v centru města.

Redakce

Další z možných zastávek – rozhledna Pancíř a nejstarší původní dvou-úseková jednosedáčková lanovka v ČR

Od kostela na vyhlídku

Další naučnou stezku po obcích, které jsou součástí šumavského střediska Železná Ruda, otevřela tamní radnice na začátku května v Hojsově Stráži. Výchozím místem 17 kilometrového okruhu je kostel Neposkvrněného početí Panny Marie. Stezka má 11 zastavení, na kterých jsou umístěny

informační tabule, někde s odpočívadly. „Jedno ze zastavení například připomíná hlásku protivzdušné obrany, která kdysi stávala v lesích poblíž obce,“ uvedl tajemník města, p. Milan Kríž. Zajímavostí je podle něj původní betonová panoramatická mapa okolí, která se zde zachovala a nyní byla obnovena. Další zastávkou je vyhlídka na vrchu Liebeshöhe, odkud lze

Před kostelem v Hojsově Stráži je start této naučné stezky.

dohlédnout až na Královský hvozď. Vybudování naučné stezky přišlo na přibližně 170 000,- Kč, 85 % z této částky tvořila dotace z programu přeshraniční spolupráce.

vch

Společnost Hojsova Stráž otevřela v sobotu 8. 8. 2015 výstavu obrazů a dřevěných sakrálních sošek. Pro tuto výstavu si vybrala opravdu originální místo, Kostel Neposkvrněného početí Panny Marie v Hojsově Stráži. Výstavy nazvané „Viktor König a přátelé“ se zúčastnili také Vladěna Tesařová, Alexandr Onišenko, Michal Tesař a Petr Sobotka. Tato zajímavá výstava s pěknými exponáty stojí určitě za návštěvou.

Šumavský koutek zoologa

Další, do nedávna nejvzácnější a nejkrásnější lasicovitá šelma. Svým tvarem těla je dokonale přizpůsobena životu ve vodě. Délka těla samců dosahuje 80 cm, s ocasem 1,3 m. Poměrně krátké končetiny jsou na širokých tlapkách opatřeny plovacími blanami. Plochá hlava s uzavíratelnými ušními a nosními otvory a malá očka prozrazují, že zrak u vyder není tím nejlepším smyslem. Plně ho nahrazuje sluch a čich a při lovu pod vodou ještě dlouhé hmatové vousy. Tělo má hydrodynamický tvar, aby ve vodě kladlo co nejmenší odpor. Kůže je pokryta velice hustou srstí s podsadou, která se ve vodě nepromáčí a dokonale tepelně izoluje. Je spočítáno, že na jednom centimetru čtverečním vyrůstá až 50 000 chlupů. Vydra při lovu či ne-

bezpečí vydrží pod hladinou bez nadechnutí skoro minutu a za tu dobu je schopna, aniž by byla spatřena, uplavat přes 200 metrů. I na souši se pohybuje velice ladně, což vynikne v čerstvě napadaném sněhu, kterým jako by také proplovala.

Jídelníček vyder je velice pestrý, i když v něm každopádně převažují ryby. Mimo ryb si ráda smlsne na škeblích, racích, nepohrdne ani ropuchou, kterou dovede mistrně stáhnout z jedovaté kůže. Z teplokrevných živočichů, kteří tvoří asi jen 10 % potravy, jsou zastoupeni ptáci a drobní savci. Potravu po ulovení vynáší na břeh. A ryby zpravidla načíná od hlavy. Za den spotřebuje asi 1/10 své váhy, tzn. asi jedno kilo. V zajetí se vydra může dožít 15 a více let, v přírodě to bývá o mnoho méně. Rozmnožování vyder je také velice zajímavé. Ve volné přírodě žijí obě pohlaví odděleně a samice se se samcem potká jen v době námluv. Proto se dlouho v zajetí nedařilo vydry rozmnožit. Chováme-li v zajetí pár vyder pohromadě, mláďat se většinou nedočkáme. Stačí je na nějaký čas oddělit a výsledek je skoro zaručený. Říje se opakuje ve 42 denních intervalech a tak může zabřeznout v kteroukoliv roční dobu. Proto se velice často stává, že nacházíme malá vydřátka i na podzim či v zimě. Doba březosti je 59 – 62 dní a samice rodí v podzemním doupěti obvykle 2 – 3 mláďata, která jsou nevidomá a pokrytá jemnou stříbri-

Vydra říční

tou srstí. Oči se mladým vydrám otevírají po 28 – 32 dnech a jejich kožiček dostává hnědý nádech. Kojena jsou asi 3 měsíce a v tomto věku se také poprvé odvažují s matkou do vody. Ještě nějaký čas trvá, než se naučí lovit a úplně samostatná jsou v roce života. Pohlavně dospívají ve stáří dvou let.

Znečištění řek, vysoká kvalita kožešiny a obviňování rybářů za způsobené škody mělo za následek ještě v druhé polovině minulého století, že vydry byly nejen u nás, ale v celé střední Evropě na pokraji vyhuby. V současné době jsou populace vyder chráněny celoevropsky platnou Bernskou konvencí a v ČR patří vydra říční mezi zvěř, již nelze podle mysliveckého zákona lovit. Legislativa ochrany přírody ji zařazuje mezi zvláště chráněné živočichy, silně ohrožené druhy. Díky těmto ochranným opatřením se podařilo snižování počtu vyder zastavit a v posledních desetiletích jejich počet neustále vzrůstá. Kladný vliv má také zvyšující se kvalita vod. Mnoho jedinců přesto zahyne rukou nezodpovědných lidí, kteří jim neodpustí jejich rybí jídelníček. Několik desítek vyder každoročně zahyne pod koly aut a to převážně migrujících samců, či mláďat, hledajících svá nová teritoria.

*Ivan Lukeš, zoolog
Muzeum Kašperské Hory*

Vážení čtenáři,

hlavními tématy uplynulého měsíce byly, jsou a nadále i budou počasí a bodavý hmyz. Dlouhodobé, vysoké teploty se podepsaly na zvýšeném výskytu nebezpečného létajícího hmyzu, který obtěžoval turisty, děti i alergiky, od Alžbětína až po Hamry a Hojsovu Stráž, tedy v celém našem katastru. To mělo za následek zvýšený počet výjezdů. Samotné sucho tu našťastí nezpůsobilo takové obtíže a požáry, jako v nížinách, ale i tak zde platí zvýšené nebezpečí a hejtmánem vyhlášený zákaz rozdělávání ohně ve volné přírodě, zákaz pálení hořlavých odpadů, zákaz používání pyrotechniky, ohňostrojů apod. Tento zákaz platí až do odvolání a jeho přesné znění si můžete přečíst na stránkách HZS Plzeňského kraje – www.hzspk.cz, kde se dozvíte i další novinky.

2 x planý poplach

1 x únik látek

14 x technická pomoc

1. 7. – První den nového měsíce znamenal výjezd k první likvidaci nebezpečného bodavého hmyzu na Špičáku. Ten zde ohrožoval občana.
2. 7. – K odstranění vosího hnízda z bytovky jsme vyjeli do ulice U Řezné v centru města.
7. 7. – Odstranění vosího hnízda u dalšího občana na Hosjově Stráži.
7. 7. – Likvidace hnízda nebezpečného bodavého hmyzu v domě v Železné Rudě. Vosy zde ohrožovaly malé děti.
8. 7. – K pádu několika stromů vyjela naše jednotka v nočních hodinách k Dobré vodě u Hartmanic. Několik stromů zde zcela zablokovalo silnici, a proto byly pomocí motorové pily rozřezány a odstraněny. Z druhé strany nám pomáhala jednotka právě z Hartmanic.
8. 7. – K likvidaci vosího roje jsme vyjeli do areálu mateřské školky. Pomocí chemického prostředku bylo hnízdo zlikvidováno.
10. 7. – K bodnutí dítěte vosou došlo v Hamrech. Naše jednotka proto provedla likvidaci roje z domu, aby předešla dalšímu ohrožení jeho obyvatel.
12. 7. – Další odstranění vosího hnízda, tentokrát na Hojsově Stráži.
13. 7. – K likvidaci vosího hnízda jsme byli povoláni opět do areálu mateřské školky. Bohužel se jednalo o roj, který se usídlil v korunách stromů, a nebylo možné se k němu dostat.
16. 7. – Přímě v centru města, u infocentra, se usídlil roj včel. Pomocí chemického prostředku byl roj zlikvidován, aby neohrožoval návštěvníky infocentra a městského úřadu.
17. 7. – Likvidace vosího roje z domu občana na Hojsově Stráži.
20. 7. – Vyjeli jsme k údajnému požáru v obchodě v Alžbětíně. Při příjezdu na místo bylo zjištěno, že došlo k poruše na elektronické požární signalizaci (EPS) a tudíž se jednalo o planý poplach.
22. 7. – Stejný případ se opakoval na Špičáku. I zde došlo k sepnutí EPS a vyhlášení požárního poplachu. Událost potvrdila odpovědná osoba a tak jsme na místo ani nedošli.

25. 7. – Odstranění vosího hnízda v prostoru venkovní restaurace v centru města.
26. 7. – Opětovná likvidace bodavého hmyzu v prostorách venkovní terasy restaurace.
28. 7. – K odstranění uniklé nafty jsme vyjeli na silnici pod Nejvyšším bodem. Zde dodávka narazila do svodidel, na které najela a poškodila si olejovou vanu, jejíž obsah vytekl na silnici. Pomocí automobilového jeřábu jednotky HZS Klatovy byla dodávka ze svodidel vyproštěna a její majitel si zajistil odtah.

28. 7. – Tentýž den vyjela naše jednotka ještě k likvidaci nebezpečného bodavého hmyzu v ulici Pancířská.

VYHLÁŠENÍ DOBY ZVÝŠENÉHO NEBEZPEČÍ VZNIKU POŽÁRU

Na základě žádosti HZS Plzeňského kraje hejtman vyhlásil období nepříznivých klimatických podmínek pro účely vymezení doby zvýšeného nebezpečí vzniku požáru. Jakékoliv používání otevřeného ohně v přírodě včetně pyrotechniky je ZAKÁZÁNO

VYHLÁŠENÍ DOBY ZVÝŠENÉHO NEBEZPEČÍ VZNIKU POŽÁRU

V souladu s ustanovením § 5 odst. 2 nařízení Plzeňského kraje č. 4/2011 ze dne 11. 5. 2011, které bylo uveřejněno v částce č. 5/2011 Věstníku právních předpisů Plzeňského kraje a kterým se stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru (dále jen nařízení),

vyhlašuji

**období nepříznivých klimatických podmínek pro účely
vymezení doby zvýšeného nebezpečí vzniku požáru**

Čl. 1 Doba trvání

Období nepříznivých klimatických podmínek, které je ve smyslu ust. § 3 písm. d) nařízení dobou zvýšeného nebezpečí vzniku požáru, vyhláší na dobu od 6. srpna 2015 do odvolání.

Čl. 2 Vymezení území

Období nepříznivých klimatických podmínek pro účely vymezení doby zvýšeného nebezpečí vzniku požáru vyhláší pro celé území Plzeňského kraje.

Čl. 3 Preventivní opatření

Pro období nepříznivých klimatických podmínek jsou nařízením stanovena následující preventivní opatření:

a) zákaz pálení hořlavých odpadů,

b) zákaz rozdělování ohňů ve volné přírodě

(za volnou přírodu se pro potřebu zákazu rozdělování ohňů nepovažují oplocené nebo uzavřené nebo polozavřené pozemky – nádvoří, zahrady, sady – v intravilánu obce a místa v přírodním prostředí, využívaná k hromadným rekreačním účelům – dětské tábory, kempy, veřejná tábořiště),

c) zákaz provádění pyrotechnických prací, ohňostrojů a podobných činností.

Čl. 4 Důvod vyhlášení

1. Obdobím nepříznivých klimatických podmínek se dle ustanovení § 5 odst. 1 nařízení rozumí déletrvající období mimořádného sucha, ve kterém vzniká zvýšené nebezpečí vzniku požáru v přírodním prostředí. Období déletrvajícího sucha je stanoveno na základě pozorování Českého hydrometeorologického ústavu, podle kterého množství srážek kleslo pod 25 % dlouhodobého normálu a zároveň jsou vysoké denní teploty a od posledních vydatných srážek uplynulo více než 20 dnů.

2. Období nepříznivých klimatických podmínek pro účely vymezení doby zvýšeného nebezpečí vzniku požáru je vyhlášeno na základě žádosti Hasičského záchranného sboru Plzeňského kraje, který tímto reaguje na podstatný nárůst požárů ve volném prostranství a několikanásobnému zvýšení počtu zasahujících jednotek.

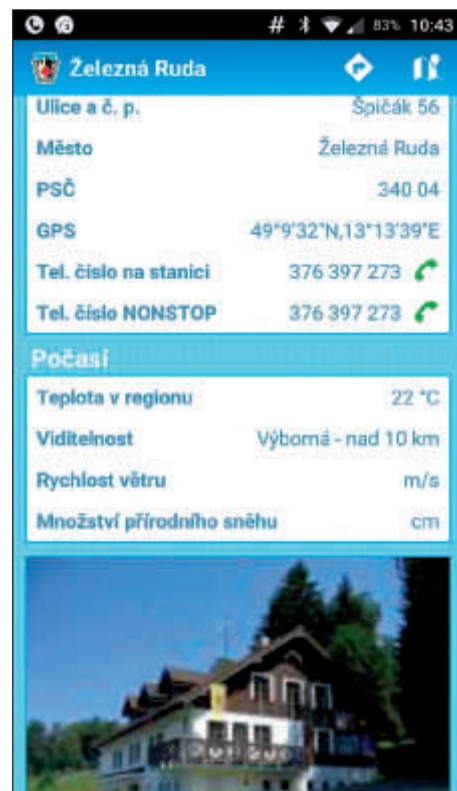
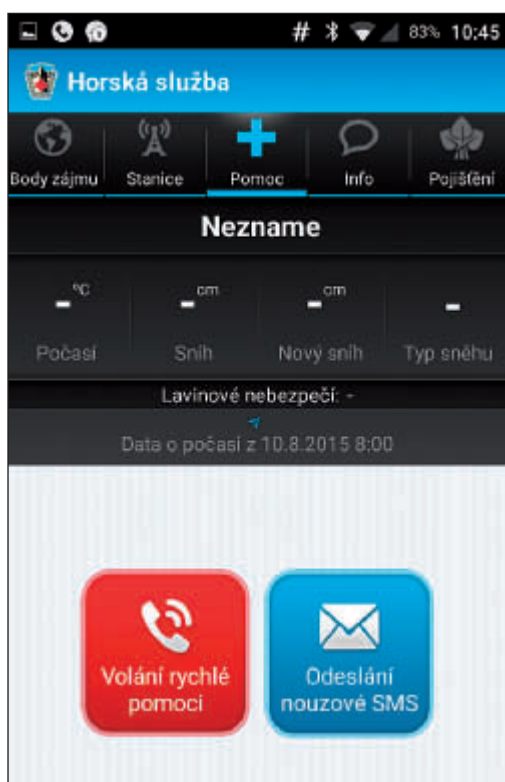
V Plzni dne 6. srpna 2015

Václav Šlajs
hejtman

Aplikace Horská služba do mobilu

Aplikace Horská služba není žádnou novinkou a už jsme Vám ji několikrát představili. Nyní, během letní sezóny, nastal čas si znovu připomenout k čemu je dobrá. Protože aplikace není jen pro zimní období. Pomoci může i během letních toulek přírodou.

Aplikace Horská služba do mobilu

Jedná se o aplikaci pro „chytré“ mobilní telefony a tablety, kterou vyvinulo stejnojmenné sdružení ve spolupráci s jednou z nejznámějších českých pojišťoven. Je to velmi užitečný rádce a pomocník nejen pro lyžaře, ale i turisty.

Hlavní funkcí aplikace je rychlé a snadné přivolání pomoci Horské služby v případě nouze a dále pak informační servis.

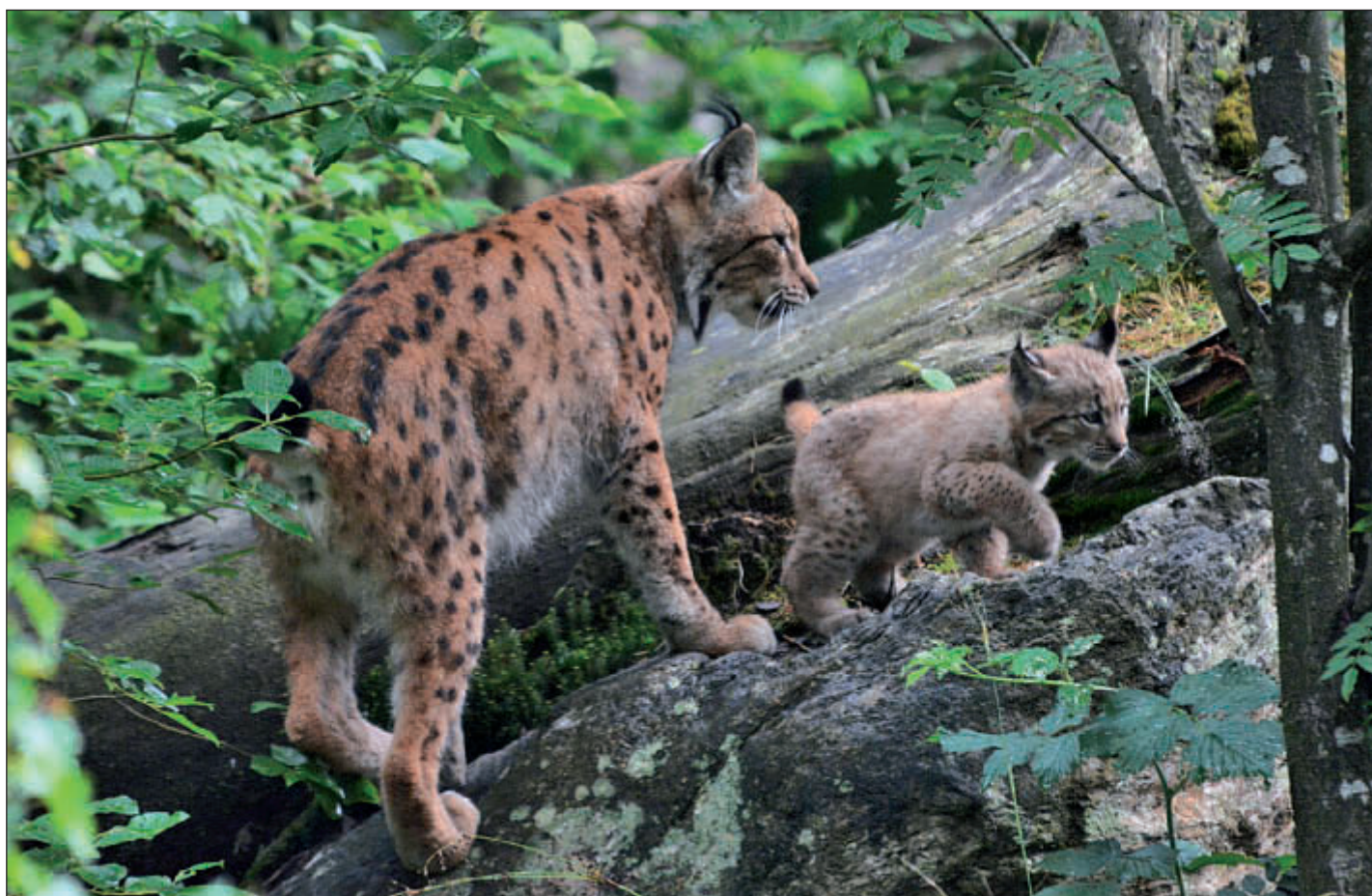
Hlavní funkce – přivolání pomoci – je možná jednoduchým vysláním nouzové SMS s přesnou lokalizací postiženého, pomocí GPS. Podle aktuální polohy uživatele umí také najít nejbližší stanici Horské služby a zobrazit její telefonní číslo a dobu provozu. Součástí aplikace jsou čtyři informační oblasti – desatero Horské služby, návod, jak poskytnout první pomoc, pra-

vidla jízdy na sjezdovkách a instrukce, jak předcházet nebezpečí v lavinových oblastech.

Aplikace můžete zdarma stahovat z Google Play (pro OS Android), iTunes (pro iOS Apple), i z Windows store (pro Windows) – odkazy najdete i na stránkách www.horskaslužba.cz.

HORSKÁ SLUŽBA ŠPIČÁK

ČÍSLO HS ŠPIČÁK - NONSTOP: +420 **376 397 273**
CELOREPUBLIKOVÉ ČÍSLO - NONSTOP: **1210**

V zoologickém parku v Ludwigsthalu (10 km od Ž. Rudy) můžete spatřit vlčí a rysí mláďata. O důvod více, proč tento park navštívit.

Rodina Dobešových a Matěj Smetka požádali redakci ŽŽ o zveřejnění opravy Poděkování (uveř. v ŽŽ 7/2015) a zároveň se omlouvají jmenovaným, že nepřesně uvedli příjmení dárce.

Rodina Dobešových by ráda veřejně poděkovala rodině Rödiových z Hojsovy Stráže, za uspořádání veřejného charitativního utkání vozíčkářského rugby, za pomoci jejich paraplegikovaného syna Davida Lukeše, které proběhlo v prosinci 2014. Dále také za uspořádání veřejné

sbírky na slevovém portále Pepa.cz. Celkem se vybralo přes 18 000 Kč. Vítězek putoval synu Dobešových, Matějovi Smetkovi, který v roce 2013 podruhé onemocněl akutní leukemií a musel podstoupit transplantaci kostní dřeně. „Děkujeme za vše, co jste pro nás udělali, nikdy Vám to nezapomeneme. Moc si Vás vážíme, a ceníme si, že jste jako jediní pomohli našemu synovi Matějovi.“

S úctou Matěj Smetka spolu s rodiči Miroslavem a Julií Dobešovými.

Novinky z Národního parku Šumava

Národní parky Šumava a Bavorský les vydaly společný nástěnný kalendář a společný materiál pro turisty

Nově nastartovaná spolupráce mezi Správou Národního parku Šumava a Správou Národního parku Bavorský les má už první konkrétní výsledky, které jsou určeny hlavně pro návštěvníky a milovníky obou národních parků. Tím nejviditelnějším je nástěnný kalendář pro rok 2016.

„Nápad udělat společný nástěnný kalendář přišel na jednom neformálním setkání s kolegy z Bavorského parku loni v listopadu. V té chvíli jsem si ani neuvědomil, že náš společný kalendář tu za celou dobu existence obou parků ještě nikdy nebyl. To že jsme ho udělali teď, mě těší o to víc, že je pro rok 2016, tedy pro rok, ve kterém Národní park Šumava bude slavit čtvrt století od svého vzniku,“ říká ředitel Správy Národního parku Šumava Pavel Hubený.

„Tímto společným kalendářem chceme ukázat nejenom krajinnou rozmanitost a krásu našich dvou národních parků, ale také skutečnost, že je příroda na obou stranách hranice stejná,“ dodává ředitel Správy Národního parku Bavorský les Franz Leibel.

První společný nástěnný kalendář představuje dvanáct jedinečných biotopů, které jsou typické pro Národní parky Šumava a Bavorský les. Ke každému biotopu je pak na speciální kartě, která je současně pohledem, vyobrazen živočich, který v daném biotopu žije.

„Kalendář je volně v prodeji jak na našem e-shopu na webu www.npsumava.cz, tak na našich informačních střediscích a na informačních střediscích a dalších místech v Národním parku Bavorský les,“ informuje tiskový mluvčí Správy NP Šumava Jan Dvořák.

Na informačních a návštěvnických střediscích v bavorské i české části Šumavy je po dlouhé době nově k dispozici také společný informační materiál, který představuje oba národní parky.

„Je zaměřený na jedinečné přeshraniční biotopy v národních parcích. Zážitky a informace, které tato působivá příroda návštěvníkům nabízí, jsou shrnuty v přehledové mapce,“ vysvětluje Marie Hušlein, vedoucí Oddělení návštěvnického managementu.

„Celková podoba tohoto materiálu vznikla také díky spolupráci s akademickým malířem Václavem Hrabou, který dlouhá léta spolupracoval s oběma stranami,“ doplňuje vedoucí marketingu, informačních středisek a středisek environmentální výchovy Martina Kučerová.

Společný leták je k dispozici ve třech jazycích, vedle češtiny a němčiny také v angličtině.

Nástěnný kalendář a informační leták jsou první dva společné materiály pro veřejnost, které spojuje nové společné logo Národních parků Šumava a Bavorský les. Tímto logem budou v budoucnu označeny veškeré materiály, které vzniknou ve spolupráci obou parků.

„Společné logo je takové vyvrcholení dobré spolupráce, kterou jsme loni začali. Ta funguje na všech úrovních a hlavně na přátelské bázi. Spojuje nás totiž nejen společné území, fauna a flora, která vlastně nikdy neznala hranic, ale i společné výzvy a především společný zájem, kterým je ochrana přírody a rozvoj parků, který umožňuje měkkou, k přírodě ohleduplnou turistiku,“ zdůrazňují oba ředitelé.

Převzato z TZ Správy NP Šumava

V Národním parku Šumava začala revitalizace dalších potoků, rašelinišť a mokřadů

Systematická revitalizace rašelinišť, mokřadů a vodních toků na území národního parku Šumava, která začala v roce 1999, probíhá i v letošním roce. Od poloviny července pokračují práce na rašeliništích u Zhůřského potoka, na Žlebském potoce a okolních mokřadech a na Jedlovém potoce nedaleko Soumarského mostu.

Správa Národního parku Šumava začala s revitalizací v roce 1999 na Kamerální slati nedaleko Roklanské chaty. Od té doby obnovila 590 hektarů rašelinišť a bylo zablokováno na 62 kilometrů odtokových kanálů.

„Na celé Šumavě je přibližně 6000 hektarů rašelinišť, a téměř dvě třetiny z nich byly v minulosti odvodněny. S vysoušením se začalo už v 19. století, ale nejsilnější zásahy byly provedeny v 70. a 80. letech minulého století. Hlavním důvodem odvodňování bylo především zvýšení produkce dřeva z lesa nebo údržba zemědělské půdy,“ vysvětluje historii a důvody odvodňování rašelinišť na Šumavě botanička Iva Buřková.

„Bohužel, každé odvodnění rašeliniště poškozují. Pokud je dostatečně silné, může rašeliniště v průběhu několika desítek let i zaniknout a kromě jedinečného biotopu tak

zmizí i plocha, která působí jako přirozená zásobárna vody hlavně v obdobích sucha. V minulosti bylo na Šumavě odvodněno zhruba 4000 hektarů rašelinišť, a i když ne všechny kanály jsou pro rašeliniště likvidující, je to dosti významná změna pro krajinu,“ doplňuje Iva Buřková.

Podle údajů z průzkumu provedeného v devadesátých letech, je k obnově vhodných zhruba 2000 hektarů rašelinišť a mokřadů, z nichž více než čtvrtina je již hotova. K tomu ještě Správa Národního parku Šumava revitalizuje kilometry napřímených potoků.

„Letos jsou na řadě Žlebský a Jedlový potok a okolní mokřady a rašeliniště na Zhůřském potoce. Revitalizace probíhá od 15. července a dokončena by měla být v listopadu letošního roku. Rozpočet těchto akcí je dohromady 10,7 milionů korun, jsou řešeny subdodavatelsky a jsou plně hrazeny z dotací státního fondu životního prostředí,“ říká Jan Dvořák, mluvčí Správy Národního parku Šumava.

Revitalizační práce jsou vždy prováděny velmi citlivě a v největší možné míře ručně. Občas je ale nutné využít techniku, vždy však tu nejšetrnější, například odlehčené „ba-

henní“ bagry s širokými pásy, které běžně pracují v bahnitých dnech při čištění rybníků. Tato technika byla použita například při revitalizaci Černožského močálu v loňském roce, kde byly extrémně velké povrchové kanály s hloubkou až 2,5 m a šířkou 7 m a byly do nich svedeny odtoky z mnoha pramenů z navazujících lesních rašelinišť.

„Právě takto poničená rašeliniště se nutně musí revitalizovat. Jejich degradace totiž začíná už při mírném poklesu podzemní vody v řádech centimetrů. Nejen, že tím zachráníme jedinečný biotop, který se ve střední Evropě vyskytuje vzácně a pro Šumavu je jedním z nejvýraznějších fenoménů, ale vrátíme rašeliništím a mokřadům i jejich schopnost retence čili zadržení vody hlavně v obdobích sucha. Revitalizací potoků zase vracíme k normálu odtokové poměry a podporujeme retenci vody a zmírnění odtoků hlavně při extrémních deštích,“ dodává Iva Buřková.

Pro nadcházející roky jsou připravené další revitalizace, například v oblasti Filipohuťského polesí, na Ptačí slati nebo Uhlíkovský potok ve Vltavském luhu.

Převzato z TZ Správy NP Šumava

Novinky z Národního parku Šumava

Hnízdění sokola na Šumavě bylo letos úspěšné

Celkem osm mlád'at sokola stěhovavého vyvedly na české straně Šumavy hnízdící páry tohoto vzácného dravce. Pomohli přitom hlavně strážci Národního parku Šumava a také ohleduplní návštěvníci.

Sokol stěhovavý, latinsky *Falco peregrinus*, je druh dravce z řádu sokolů a dle naší legislativy, vyhlášky č. 395/1992 Sb., patří do kategorie kriticky ohrožených druhů. Šumava je jednou z oblastí v České republice, kde hnízdí.

„Populace tohoto vzácného druhu byly ještě před pár desítkami let téměř na pokraji vyhynutí, a to nejen v České republice, ale i v celé Evropě a v Severní Americe, kde pravidelně hnízdil. Na vině bylo hlavně používání chemických přípravků v krajině, zejména DDT, které se kumulovalo v jejich tělech, jakožto predátora na vrcholu potravního řetězce, a omezovalo jejich schopnost se rozmnožovat. Svou roli sehrálo i přímé pronásledování,“ říká ornitolog Správy Národního parku Šumava Tomáš Lorenc.

Zákazem používání DDT a přísnou ochranou tohoto druhu začala koncem minulého století populace sokola růst a šířit, včetně našeho území. Šumava byla pravděpodobně první oblastí v České republice, kde sokol stěhovavý po téměř 25 letech opět úspěšně vyhnízdil.

„V současné době je na české straně Šumavy známo 7 hnízdících párů. V tomto roce bylo obsazeno všech 7 známých hnízd a bylo potvrzeno vyvedení celkem 8 mlád'at,“ doplňuje Tomáš Lorenc.

Sokol je při hnízdění citlivý na vyrušování. To je důvod, proč byla hnízda hlídána Strážní a informační službou NP Šumava a v některých lokalitách byl na dobu hnízdění omezen vstup pro turisty. Jedná se o běžné ochranné opatření na podporu druhu, které se aplikuje i v dalších zvláště chráněných územích. Poděkování patří také starostce obce Stožec, Drahomíře Stanžovské, za spolupráci při ochraně hnízdišť, i všem turistům, kteří respektovali omezení vstupu a pokyny Strážní služby.

„Růst populace sokola stěhovavého se v poslední době projevuje v celé Evropě, včetně území České republiky, kde v současnosti hnízdí přes 50 párů. Na Šumavě za posledních deset let vzrostla populace z 2 hnízdících párů na 7 párů. Všechna hnízdiště jsou zatím každoročně obsazována, ovšem ne všechny hnízdící páry mlád'ata vždy úspěšně vyvedou. Je otázkou, zda se populace na Šumavě ještě zvýší, záleží na únosné kapacitě území, ale možnosti tu ještě jsou. Každopádně omezení vstupu a ostraha hnízd bude probíhat i v následujících letech,“ upřesňuje Tomáš Lorenc.

Převzato z TZ Správy NP Šumava

V nově otevřeném středisku environmentální výchovy na Horské Kvildě se koná mezinárodní tábor

Středisko environmentální výchovy na Horské Kvildě, které začalo fungovat v květnu letošního roku, hostí děti ze čtyř národních parků. Dohromady 37 dětí od soboty 8. srpna do neděle 16. srpna poznává krásy národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava.

„Pro děti je připravený bohatý program a během týdne poznají velkou část Šumavy. Chceme se podívat na ledovcová jezera na Železnorudsku, na Trístoličník, Boubín, ale i do Povydíří nebo do rybníků v Borových Ladách. Program ale je obohacen i o tvořivé činnosti, kurz první pomoci a především o hry, tak aby si to děti co nejvíce užily,“ vysvětluje lektor Střediska environmentální výchovy Vimperk Správy NP Šumava Stanislav Čtvrtník.

Mezinárodní tábory přeshraničních národních parků se pořádají už devátý rok, pokaždé v jednom ze zúčastněných národních parků (Šumava, Bavorský les, Saské Švýcarsko, České Švýcarsko, Podyjí, Thayatal).

„Účastníci tábora mají možnost poznat jiná chráněná území, než je jejich domovský národní park, a tak získávají rozhled a možnost srovnání ochrany přírody na různých územích. Během takto organizovaných akcí dochází k mezinárodnímu seznamování dětí a mlá-

deže, prolamují se jazykové bariéry, probíhá mezinárodní spolupráce a účastníci poznávají přírodu, kulturu, tradice i každodenní život jiných krajů,“ doplňuje Stanislav Čtvrtník.

Tábory jsou určeny dětem z regionů národních parků a cílem je poznat území, realizovat přeshraniční spolupráci v oblasti environmentální výchovy a ochrany přírody, prolamovat jazykové bariéry a hlavně ukázat dětem a mládeži jedinečnost přírody.

„Program tábora, tedy náklady na pomůcky, tvořivé dílny, externí lektory, autobusové výpravy, ale i drobné památeční předměty, jako trička s motivem tábora, řezbářské a keramické upomínkové výrobky, jsou financovány z projektu Národní programy Státního fondu životního prostředí,“ říká vedoucí středisek environmentální výchovy Správy NP Šumava Martina Kučerová.

Středisko environmentální výchovy na Horské Kvildě vzniklo na základě vysoké poptávky škol po pobytových, výukových programech na území NP Šumava. Určené je pro všechny děti od základních škol, ale primárně je zaměřeno na studenty středních a vysokých škol.

Převzato z TZ Správy NP Šumava

Nový lustr v kostele

Díky vstřícnosti a laskavosti rodiny pana Bedřicha Karla, majitele restaurace a penzionu na Špičáckém sedle, zdobí dnes kostel Panny Marie Pomocné z Hvězdy nový křišťálový lustr z Jablonce. Je o něco větší než ten původní, opatřený 24 žárovkami a váží 30 kg.

Nejenže Karlovi uhradili polovinu jeho ceny, ale také na sebe vzali starosti spojené s výběrem, objednávkou, komunikací s dodavatelem až po konečné převzetí zásilky. A při tom všem se pár problémů vyskytlo. Proto rodině pana Bedřicha Karla vyslovuje P. Vendelín Zbořon i hrstka místních farníků opravdové a upřímné poděkování.

Problémy se ostatně vyskytly i při instalaci lustru v kostele, avšak osvědčená a spolehlivá elektrofirma pana Kočího ze Sušice, která připojení svítidla 7. a 8. 7. 2015 prováděla, se jimi nenechala zaskočit. O jaké nesnáze šlo? Tou nejmenší bylo sestavení lustru ze stovek částí. Další úskalí spočívalo ve vyjmutí starého kabelu ze stropu, ten pevně držel v armatuře. A největším problémem se

ukázalo, že svítidlo je ve výšce asi 8 metrů zavěšeno na „lustrhák“ a nedá se spustit dolů, jak je to v kostelích obvyklé. A tak se v prvním dnu mohly uskutečnit jen přípravné práce včetně hrubého sestavení lustru na tzv. „koze“. A teprve druhý den, kdy muži malířské firmy pana Zukala z Dlouhé Vsi ochotně přivezli a sestavili lešení, mohlo dojít k výměně lustrů a k doplnění toho nového zbylými ověsky už na jeho novém místě.

A co se starým? Už před rokem jsme sháněli, kdo by ho opravil, ale marně. Teprve pan Kočí nás upozornil, že tyto práce provádí jako svého koníčka pan Kůs. Takže teď čekáme na verdikt tohoto pána, jestli se opravy ujme. Pokud by k renovaci došlo, správce farnosti souhlasí, aby lustr z býv. Eichingerových brusíren zdobil schodiště v našem muzeu.

A tak se už po několika let stává železnorudský kostel tím, o co už usiloval iniciátor této stavby Johann Heinrich hrabě Notthafft z Wernberku v 18. století, aby to byl důstojný stánek k poctě Panny Marie.

Kováčsová Lidmila, kostelnice

Cenu ředitele školy získali za úspěchy ve vědomostních soutěžích a celoroční příkladné plnění školních povinností žáci devátého ročníku Leona Marešová a Martin Windsor. Cenu v podobě keramického krále a královny z dílny Kateřiny Červené předává ředitel školy Ctirad Drahorád.

Autor fotky: Jaroslav Lehký

Nápadité tabule, které nechal zřídit NP Šumava na vyznačených místech, informují návštěvníky o historii Šumavy.

Na odloženou plechovku našeho fotografa se přišli podívat zvědaví syslíci... že by také žížeň v tomto párném létě?

Železnorudsko Vás baví!

Kalendářní přehled akcí – léto 2015

Akce:	Pořadatel/místo:	Kontakt:
29. – 30. 8. Author Enduro Camp - test nejnovějších enduro modelů, možnost zdokonalit se s koučem	SKI&BIKE Špičák	376 397 167
4. – 6. 9. OKOLO Železné Rudy - 8. ročník mezinárodní cyklo-turistické akce	Penzion HABR / Žel. Ruda, sport. areál Za tratí	603 894 139
5. 9. Pivobraní a vinobraní - tradiční degustace oblíbených nápojů, živá hudba...	Hotel a pivovar Belveder / Železná Ruda	376 397 016
13. 9. Kamenný pochod - za historií hraničních kamenů, 250 let starých a neměnných...	Šumavské cesty, z. s.	603 265 034
13. 9. Enduro Race Špičák Enduro závod horských kol – Český pohár	SKI&BIKE Špičák	376 397 167
9 / 2015 Tajemství turínského plátna - přednáška Mons. Radkovského, biskupa Plzeňského	Společnost H. Stráž / Hojsova Stráž	605 226 518

Pravidelné akce:

„NAVŠTIVTE A POZNEJTE HISTORICKÝ ŽELEZNORUDSKÝ KOSTEL“

1. 6. – 30. 9. vždy v pondělí, středu a pátek, v 9:00 hod. – prohlídka kostela s výkladem

„KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY KOSTELA NEPOSKVRNĚNÉHO POČETÍ P. M. v HOJSOVĚ STRÁŽI“

1. 6. – 30. 9. vždy v sobotu od 19:00 hod., v neděli od 9:00 hod., jinak po objednání v IC H. Stráž, nebo na tel.: +420 605 226 518

„ŽELEZNORUDSKÉ VRCHOLY VIII“ – letní soutěž pro turisty na Železnorudsku, 15. 6. – 28. 9. 2015

„ŽELEZNORUDSKEM NA KOLE VI“ – letní soutěž pro cyklisty na Železnorudsku, 15. 6. – 28. 9. 2015

Stálé expozice:

Muzeum Šumavy, pracoviště Železná Ruda – expozice sklářství, hamernictví, lidový nábytek

Historické motocykly – v „Zámečku“ v Železné Rudě

Historie lyžování na Železnorudsku – v „Zámečku“ v Železné Rudě

Český kráter – geologická expozice v „Zámečku“ v Železné Rudě

Království skřítků, Krámeček – ul. 1. máje, vedle Pohádkové cukrárny

Výstavy:

„Austrálie – flora a fauna“ na fotografiích p. Václava Chabry, ZŠ K. Klostermanna, Železná Ruda

„Vodní elektrárna Černé jezero“ – výstava Z. Roučky k 85. výročí zahájení provozu, od 24. 8. 2015, Muzeum Šumavy Železná Ruda

„250 let historických hraničních kamenů z dob Marie Terezie“, 1. 8. – 1. 9. 2015, vestibul radnice, Železná Ruda

„Výstava obrazů V. König a přátelé“, 8. 8. – 30. 8., Hojsova Stráž, kostel

/Upřesnění k akcím, příp. jejich doplnění naleznete na www.sumava.net/itcruda/

ITC Ž. Ruda, tel./fax: 376 397 033, e-mail: itcruda@sumava.net

✉ Čtenáři nám píší ✉

Vážení přátelé a čtenáři zpravodaje, poslední návštěva a vystoupení na letošních slavnostech a večerní návrat do rodného domu v malé vesničce s názvem Kvaslice, která se nachází 5 km od Plánice, jsem si sedl na lavičku a se zavřenými očima si promítal dokument jménem „Vlastní život“. Ne, nebojte se, nebudu vás s ním otravovat. Jsou některé nezvratné zákony životů asi nás všech. V dětství a letech dospívání jsem dělal vše pro to, abych byl rychlejší času. Ve věku pubertáka jsem byl chytřejší, než li celá Česká akademie věd, holil chmíří pod nosem, v bufetu si stoupal na špičky, když moje přání nesplnil a mluvil něco o mléku na bradě. Dokonce jsem se pokoušel i kouřit jako bohatý kupec, ovšem místo kvalitní cigarety, dutinky napěchované směsí sladkého lupení Tarase Bulby a na podzim i listí suchého máku. Dělal jsem vše pro to, abych byl starší a snažil se chováním napodobit dospělé. Pak přišla léta, kdy jsem věk bral jako realitu a s časem nebojoval a začal až v době, kdy se v mém těle probudila rakovina a tam začal můj největší boj s časem. Víím, že se nad ním nikdy zvítězit nedá i kdybych pracoval, nebo se věnoval zálibám, koníčkům 20 hodin denně a jen si na 4 hodinky zdrímnu. Marně se snažím dohnat, co se dohnat nedá a marně si vyčítám, že to a to jsem měl udělat dávno, jinak anebo vůbec ne. Proč o tom píší? Protože jsem nabyl dojmu, že se v Ž. Rudě v některých věcech, lokalitách a myšlení zastavil čas. Je to jen a jen můj názor a netvrdím, že jsem neomylný, že mám patent na rozum anebo že jsem děd Vševed. Před nedávnem jsem shlédnul na internetu /STREAM/ informaci o příjezdu z Bavorska k nám do centra Železné Rudy. Do té doby jsem nic horšího o Železné Rudě neviděl, neslyšel a ani nečetl. O to je vše horší, že autor má pravdu. Kolik let se řeší „Bulkovna“ Espresso, tržnice Křištof a další ob-

jekty dělající nejen centru, ale celému městu ostudu. Kolik je zastupitelů z oblasti cestovního ruchu? Pokud vím ani jeden. Celou oblast Železnorudska však prezentuje hlavně turismus, cestovní ruch a jedinečnost Šumavy, jejích jezer, vrcholů, lanovek, vleků, cyklotras, kulturních památek, historie a tak bych mohl psát další specifika tohoto regionu. A právě v této oblasti nemá obec koncepci a vše se jen točí v začarovaném kruhu čtyřletých volebních období. To je fakt, ať se to někomu líbí či nelíbí. Na straně druhé je nutné upozornit i na nesporné klady, které se bohužel neumí prodat, anebo je jen veřejnost a hosté nevnímají, či vnímají okrajově. Jedním z posledních, a myslím velice důležitých, je snad konečné vyřešení provozovatele Lyžařského areálu Belveder. Jsem přesvědčen, že p. Ziesler je zárukou kvality, pracovitosti a serióznosti a všichni zainteresovaní by mu měli v jeho rozhodnutí, vytvořit z tohoto areálu to, co se mu podařilo v areálu Nad nádražím, pomoci. Jen mám obavy, aby nezvítězila závist nad prospěšností provozu tohoto historického zařízení. Zažil jsem to v roce 2012 ze strany některých zastupitelů, když jsem měl areál provozovat a potřeboval pronajmout pozemky města. Byl bych osobně rád, kdyby se v této kauze nezastavil čas a nevrátily se postoje do roku 2012. Jinak jsem byl mile překvapen prostředím, kde se odehrávaly Železnorudské slavnosti 2015, i když na straně druhé si přiznejme, že organizátoři k tomu byli donuceni, zase závistí, neseriózností a nesnášenlivostí těch, kteří se přes státní orgány postarali, že tř. 1. máje je pro slavnosti „TABU“. Jen skutečně pár kauz ze Ž. Rudy mě přesvědčilo, že faktor času tam působí úplně jinak, než li na mě osobě.

S pozdravem a úctou všem slušným a pracovitým v Ž. Rudě.

František Strnad - nejstarší

Největší ostuda města zmizela, ale jen napůl...

Fotbal v Železné Rudě

Začala nám nová fotbalová sezóna a pro nedostatek hráčů již nebylo možné udržet dva mužské celky. Do nového ročníku tedy nastoupilo jen jedno družstvo mužů. Zde přinášíme výpis nejbližších zápasů.

22. 8. 2015	Železná Ruda – Zavlekov	17.00	sobota
29. 8. 2015	Železná Ruda – Žihobce	17.00	sobota
5. 9. 2015	Velhartice – Železná Ruda	17.00	sobota
12. 9. 2015	Železná Ruda – Plánice	17.00	sobota

Pokud třeba nevíte kam na výlet, zkuste úplně novou naučnou stezku Z Hamrů na Ostrý. Stezka, kterou postavily Lesy ČR, byla slavnostně otevřena v pátek 15. května 2015. Nabízí sedm kilometrů dlouhou trasu a 14 informačních tabulí se zajímavostmi z okolí.

Železnorudský zpravodaj. Vydává město Železná Ruda, Klostermannovo nám. 295, 340 04 Železná Ruda. Registrováno Min. kultury pod číslem MK ČRE 11849. Elektronická verze: www.sumavanet/zeleznaruda/zpravodaj, www.facebook.com/ZeleznorudskyZpravodaj
 Redakční rada: Filip Brož, Václav Chabr, Světluše Chabrová, příjem inzerce: Milan Kříž (místostarosta) e-mail: kriz@zeleznaruda.cz;
 e-mail redakce: redakceZZ@email.cz.

Náklad: 1500 výtisků. Uzávěrka 5. každého měsíce. Redakce si vyhrazuje právo na krácení příspěvků.